

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Volba rozhodce aneb jak správně sjednat rozhodčí doložku

Rozhodčí řízení jakožto alternativní způsob řešení sporů každoročně nabývá na popularitě. Především stálý Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR (dále jako „Stálý rozhodčí soud“) zaznamenává každý rok stoupající agendu[1]. V případě, kdy strany zvolí jako rozhodčí instituci Stálý rozhodčí soud, nebývá sjednání rozhodčí doložky problematické.

Určitá nejistota přetrvává v případech, když se chtějí strany sporu se svým sporem obrátit na soukromého rozhodce, např. soukromý rozhodčí soud či rozhodčí centrum. V takovém případě vyvstává otázka, jak správně a platně formulovat rozhodčí doložku. Judikatura Nejvyššího soudu České republiky (dále jako „NS“) se touto otázkou opakovaně zabývala, jasnou odpověď ale zatím neposkytla. Závěry NS jsou mnohdy velmi nejednoznačné až rozporné

Restriktivní výklad v judikatuře Nejvyššího soudu

Zákon o rozhodčím řízení stanoví, že rozhodčí smlouva má určit počet i osoby rozhodců anebo stanovit způsob, jakým mají být počet i osoby rozhodců určeny. Především k možnosti stanovení způsobu, jakým má být počet a osoby rozhodců určeny, zaujal NS v minulosti restriktivní výklad.

Nejprve se jednalo o převzetí závěrů Vrchního soudu v Praze (dále jako „VS“) učiněné ve věci sp. zn. 12 Cmo 496/2008. Uveřejněním tohoto rozhodnutí ve sbírce rozhodnutí NS vyslovil souhlas s názorem, že není možné platně sjednat způsob určení rozhodce tak, že **rozhodce určí jen jedna ze smluvních stran ze seznamu rozhodců vedeného právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona**. Toto omezení pak NS dále upřesnil v usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ve věci sp. zn. 31 Cdo 1945/2010, kdy vyslovil obecný závěr, že **není možné sjednat způsob určení rozhodce pouhým odkazem na rozhodčí řád vydaný právnickou osobou, pokud nejde o stálý rozhodčí soud zřízený na základě zákona**. Takto sjednaná rozhodčí doložka je dle závěrů NS neplatná dle § 39 starého obč. zák., tedy z důvodu rozporu se zákonem, obcházení zákona nebo rozporu s dobrými mravy, tedy z důvodů aktuálních i po přijetí nové občanskoprávní kodifikace.

Problematika odkazování rozhodčích doložek na rozhodčí řády soukromých rozhodčích institucí spočívá v tom, že tyto dokumenty neposkytují dostatečně určité vymezení, kdo může v budoucnu spor rozhodovat. Rozhodčí řády, včetně seznamu rozhodců, lze v čase rychle a účelově měnit. Lze mít proto za to, že se NS svým restriktivním výkladem snaží zajistit právní jistotu účastníků sporů. Přesto byly tyto závěry NS pro veřejnost překvapivé a judikatura tak vyvolala nedůvěru veřejnosti v uzavírání rozhodčích doložek odkazujících na soukromé rozhodčí instituce.[2]

Jak tedy doložku sjednat?

Jedno z mála rozhodnutí NS, kde byl návod na platné sjednání doložky nastíněn[3], je rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 1616/2014. NS judikoval, že určení rozhodce jen jednou ze smluvních stran je možné v případě, že **je jmenovitý seznam rozhodců, ze kterého žalující strana rozhodce vybírá, přímo součástí rozhodčí smlouvy**. Taková rozhodčí doložka byla dle závěru NS platná. Rozdíl oproti výše uvedenému rozhodnutí VS spočívá v tom, že seznam rozhodců, který je přímo součástí smlouvy, je do budoucna bez souhlasu obou smluvních stran neměnný, na rozdíl od dokumentu soukromé rozhodčí instituce. Ve světle tohoto rozhodnutí bylo možné dospět k závěru, že není problematické, pokud rozhodce určí jen jedna ze stran, ale pouze za předpokladu, že vybírá z předem ujednaného a neměnného seznamu. Nabízí se však otázka, zda uvedený judikát nebyl pouhým excesem ze zavedené rozhodovací praxe.

Judikatura NS z počátku tohoto roku se totiž opět vrátila k dřívější argumentaci. Ve věci sp. zn. 23 Cdo 3085/2014 byla rozhodčí doložka formulována tak, že **ponechala výběr rozhodce na jedné ze smluvních stran, aniž by explicitně odkazovala na řád soukromé rozhodčí instituce nebo obsahovala seznam rozhodců**. Je zřejmé, že daná rozhodčí doložka byla neplatná, protože nestanovila žádným způsobem, kdo může spor v budoucnu rozhodovat a nezaručovala tak spravedlivý výběr rozhodce. V souladu s předchozí judikaturou bychom nicméně předpokládali, že jako důvod neplatnosti bude uvedena právě skutečnost, že rozhodčí smlouva neobsahovala seznam rozhodců. V argumentaci NS ale uvedené nezaznělo. Naopak NS odůvodnil neplatnost dané rozhodčí doložky tak, že: **„pro zachování transparentnosti výběru rozhodce a rovnosti stran v rozhodčím řízení nemůže být výběr rozhodce ponechán pouze na vůli jedné ze stran sporu. Za přípustný by takový způsob ustavení rozhodce mohl být považován v případě, pokud by s výběrem rozhodce souhlasili oba účastníci.“** NS se tedy odklonil od své dřívější judikatury, kdy určení rozhodce jen jednou ze stran výjimečně připouštěl.

Závěr

Z výše uvedeného máme za to, že se NS svým posledním nálezem opět přiklonil blíž k restriktivnímu výkladu platnosti rozhodčích doložek. Pro platné sjednání rozhodčí doložky je stěžejní **sjednat způsob určení rozhodců dostatečně určitě a takovým způsobem, aby byla zachována rovná práva stran sporu**. Nestačí tedy odkaz na řád soukromé rozhodčí instituce a na výběru osob rozhodců se zásadně mají podílet obě strany, popř. výběr jedné ze stran musí být podmíněn souhlasem protistrany.

Mgr. Alice Kubíčková, LL.M.,
Managing Partner

JUDr. Marcela Marešová, Ph. D., MBA,
Of Counsel

[LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Žitná 1575/49
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 240 760
e-mail: office@lplegal.cz

-----
[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).
[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).
[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)